

Fikret Bila

Türbanda hukuki ve siyasi sınırlamalar

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı Abdurrahman Yalçınkaya, türban konusundaki hukuki sınırlamaları anımsattı. Bu yönde yapılacak düzenlemenin anayasaya ve yargı kararlarına aykırı olacağını vurguladı. Yalçınkaya, ayrıca bu sorumluluğun siyasi partilere ait olacağı uyarısında da bulundu.

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun, "Türbanı biz çözeriz" sözlerinden sonra başlayan tartışmalarda hukuki durum geri planda kaldı. Daha çok liderler ve siyasi partiler arasında siyasi bir tartışma yürüdü.

Hukuki sınırlama

Hukuku belirleyen elbette siyaset kurumudur. Demokratik hukuk devletlerinde siyasetin hukuku yapma yetkisi de elbette sınırsız değildir. Yargısal denetim ve kuvvetler ayrılığı ilkesi de bunu gösterir.

Siyaset, yürürlükteki hukuk değiştirilmedikçe ona uymak zorundadır. Mahkeme kararlarının yasama ve yürütmeyi bağlaması bu mahiyettedir. Yasama organı, evrensel hukuk kuralları ve demokratik hukuk devletiyle uyumlu biçimde hukuku değiştirebilir.

Bu açıdan baktığımızda Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nın anımsattığı Anayasa Mahkemesi ve Danıştay kararları, bugün de bağlayıcı kararlardır. Bunlar değişmedikçe yapılacak düzenlemenin anayasa ve yüksek yargı kararlarıyla uyumlu olması çok zor görünüyor.

Türban sorununu çözmek için uzlaşma arayışlarını sürdüren siyasi partilerin hukuki sınırlamaları da öncelikle ele almaları ve hukuka uygun bir yol bulmaları gereklidir. Mahkeme kararlarını tanımıyoruz yaklaşımıyla yasama ve yürütmenin bir çözüm geliştirmesi doğru ve kalıcı olmaz.

Bu itibarla CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun dün yansıttığım 7 koşul arasında yer alan, "Hukukçuların ortak yol bulması" önerisi iktidar partisi tarafından da dikkate alınmalıdır.

Siyasi sınırlamalar

Türban konusunu sınırlayan sadece yüksek mahkeme kararları değil. Ayrıca, siyasi açıdan da sınırlamalar söz konusu. Bu sınırlamalar da dikkate alınmadan bir uzlaşma sağlanması da mümkün görünmüyor.

CHP lideri Kılıçdaroğlu'nun ortaya koyduğu çerçeve türban konusundaki sınırlar açısından önem taşıyor. CHP, türbanın sadece üniversitelerde serbest kalmasını, üniversiteler dışındaki eğitim kurumlarına ve kamu hizmeti görenlere yaygınlaştırılmaması konusunda ısrarlı. CHP liderinin çizdiği bu çerçeve aslında uzlaşma alanını da gösteriyor.

Buna karşın Ak Parti'nin yaptığı ilk temaslarda türbanın, lise ve ilköğretim kurumlarına ve kamu hizmeti görenlere yaygınlaştırılmayacağı konusunda bir güvence vermemesi uzlaşma olasılığını işin başında zora sokuyor.

MHP'nin de hizmet veren-hizmet alan ölçüsünü esas alarak konuya yaklaşması, CHP'nin çizdiği sınırlarla örtüşüyor.

İki büyük muhalefet partisinin bu yaklaşımına karşı, iktidarın türbanın

yaygınlaştırılmayacağı konusunda söz veremeyişi, konunun üniversite ile sınırlı

olarak özölmesini zora sokacaktır.

Fırsatçı girişimler

Muhalefetin ve özellikle de CHP'nin üniversitede türbanın serbest bırakılmasından yana tutumunun fırsatçı bir anlayışla istismar edilmemesi de çok önemlidir. CHP'nin bu tutumundan hareketle kamu görevlileri arasında ve lise ile ilköğretim kurumlarında derslere türbanla girme konusunda yapılan girişimler CHP açısından güvensizliği artıracaktır.

CHP, soruna yükseköğrenim özgürlüğünün engellenmemesi açısından bakıyor. İktidar partisinin ise öğrenim özgürlüğünden çok dini esaslı yaklaşması ortak bir zeminin oluşmasını zorlayan bir diğer faktördür.

Bugün ortaya çıkan tablo, CHP'nin dile getirdiği kaygıların giderilmediğini gösteriyor. İktidar, bu kaygıları gidermedike, kısa sürede ortak bir noktaya varılması mümkün değildir.